

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Németh Renáta ügyvéd által képviselt felperesnek az Országos Rendőr-főkapitányság /1139 Budapest, Teve u. 4-6./ alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2009. november 19. napján kelt 20.K.32.108/2009/5. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 20.K.32.108/2009/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 30.000 /harmincezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2008. október 8-án panaszt jelentett be a Budapesti Rendőr-főkapitányság beosztottai ellen, a vele szemben 2008. október 4-én 17 óra 45 perc körüli időben a Budapest, VI. kerület, Vörösmarty utcában foganatosított rendőri intézkedés miatt.

A panasz szerint a felperes ekkor a Vörösmarty utcából haladt gyalogosan az Andrássy út felé, ahonnan a Hősök tere irányába szeretett volna továbbmenni, amikor megállt mellette egy rendőrségi gépkocsi. A rendőrök kiszálltak a gépjárműből, és - az intézkedés kezdeményezésének közlése nélkül - elkérték a személyi igazolványát és lakcímkártyáját.

A felperes vezetői engedéllyel igazolta magát, de jelezte a rendőrnek, hogy - tudomása szerint - ehhez az okmányhoz nem tartozik a lakcímkártya; lakcímadatait ennek ellenére megadta. Ezt követően a rendőr a felperes személyes adatait és a lakcímét RK lapon rögzítette.

A felperes panaszában azt sérelmezte, hogy annak ellenére került sor adatai rögzítésére, hogy szabálysértést nem követett el, és ellene feljelentést sem tettek.

Kifogásolta, hogy az intézkedő rendőr a ruházatát, csomagját a nagy nyilvánosság előtt, indokolás nélkül kutatta át. Az intézkedést - a felperes előadása szerint - videóra vették, melynek jogalapjáról nem tájékoztatták őt. Sérelmezte, hogy a rendőr az intézkedés okáról tájékoztatást nem adott, csupán azt közölte, hogy fokozott ellenőrzés van elrendelve, az adatokat rögzíteni kell.

A felperes nehezményezte, hogy a rendőr az iratait a rendőrségi szolgálati gépkocsiban - ismeretlen okból - hosszasan nézegette.

Kérte az intézkedő rendőrök nevét, születési idejét, anyja nevét, lakcímét, és indítványozta az RK lap és a róla készült felvételek bekérését.

A Független Rendészeti Panasztestület az ügyben a 4/2009. /I. 7./ számon állásfoglalást adott ki, melyben megállapította, hogy a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt meg.

Bizonyítást nyert, hogy a panaszban említett napon az „Összefogás az erőszak ellen” civil tömörülés jelentett be demonstrációt 16 óra 30 perctől 21 óráig terjedő időre, melynek keretében a résztvevők az Erzsébet térről vonultak a József Attila utca - Andrássy út - Oktogon - Kodály körönd útvonalon, a Hősök terére. A biztosítási tevékenységet ellátó állomány feladatait a végrehajtás megkezdése előtt kapott eligazítás, és folyamatos - rádiókapcsolaton keresztüli - utasítások szerint hajtották végre.

A rendezvény miatt Budapest Rendőr-főkapitánya a 110-56/2008. ált. számú egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el 2008. október 4. napjának 00 órájától 24 óráig, egész Budapest területére.

A beosztott rendőri állomány feladata volt az esetleges jogsértések kialakulásának megakadályozása. Ennek keretében szűrőpróbaszerűen igazoltatásokat, ruházat- és csomag-átvizsgálásokat hajtottak végre, ugyanis a demonstráción várható volt az ellentétes érzelmű csoportok megjelenése, és emiatt a rendezvény előkészítése, lebonyolítása és utóbiztosítása, a gyülekezési jogukkal élők biztonságának garantálása érdekében indokolt volt.

Az állásfoglalás részletesen rögzítette a felperes ellenőrzésének körülményeit is; azt állapította meg, hogy alapjogot sértő intézkedésre nem került sor vele szemben, az alapjog korlátozása jogszerűen történt, ezért a panaszt a Budapesti Rendőr-főkapitánysághoz tette át.

Az elsőfokú eljárásban Budapest Rendőr-főkapitánya a 01000/105/193/3/2009. RP számon hozott, 2009. március 13. napján kelt határozatában a felperes panaszát - mint alaptalant - elutasította.

A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes a 2009. április 16. napján kelt 11.789-1/2009. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát, hatályon kívül helyezését, és az alperes új eljárásra kötelezését kérte.

Kérte azt, hogy a bíróság ítéletében mondja ki: az alperes beosztottai - a rendőrségi törvényben meghatározott jogosultságukon túlterjeszkedve - jogellenesen rögzítették írásban személyes és lakcímadatait. Tették ezt annak ellenére, hogy a további eljáráshoz erre nem volt szükségük. Kérte egyúttal a bíróságot, hogy az alperes figyelmét hívja fel arra, hogy határozatában tüntesse fel a bírósági felülvizsgálatra illetékességgel és hatáskörrel rendelkező bíróság címét, a keresetlevél benyújtásának helyét és módját. Az ügyben tartott tárgyaláson a felperes kereseti kérelmét annyiban egészítette ki, hogy kifogásolta azt is, hogy az intézkedés kezdeményezésének közzlése nélkül jártak el vele szemben a rendőrök, ami azt jelenti, hogy köszönés, név, rendfokozat megjelölése nélkül kezdték el az igazoltatását; ezzel a témával az elsőfokú határozat érdemben foglalkozik is.

Az volt a bizonyítási indítványa, hogy becsatol egy olyan videofelvételt, ami az intézkedés során készült és egyértelműen azt támasztja alá, hogy köszönés, név, rendfokozat és az intézkedés céljának közzlése nélkül jártak el vele szemben.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte, és elutasította azt.

Ítéletének indokolásában a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 109. § /1/ bekezdésére, 111. § /1/ bekezdésére, a Pp. 339/B. §-ára hivatkozással leszögezte, hogy elsődlegesen az eljárási jogszabálysértés vonatkozásában folytatott le vizsgálatot, mégpedig annak kapcsán azt értékelte és vizsgálta, hogy az alperes a tényállás-tisztázási, valamint az indokolási kötelezettségének megfelelően eleget tett-e a Ket. ide vonatkozó szabályai alapján.

E körben az elsőfokú bíróság a Ket. 50. § /1/ és /6/ bekezdésére, valamint a 72. § /1/ bekezdés e/, ec/ pontjára hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ebben a körben azt állapította meg, hogy az alperes első- és másodfokú határozatai ezen eljárási jogszabályoknak messzemenőig megfeleltek, hiszen a tényállás kellőképpen tisztázódott, és a határozat döntésének indokolása is megfelelő anyagi jogi szabályokkal rögzítésre került; a határozatokban ugyanis szerepel az, hogy a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény /a továbbiakban: Rtv./ 13. § /1/ bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy

intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet, vagy az állam határrendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt, vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Idézte ezen túl az elsőfokú bíróság az Rtv. 30. § /1/, /2/ és /3/ bekezdésében, 29. § /3/ bekezdésében, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. XII. 23./ IRM rendelet /a továbbiakban: IRM rendelet/ 39. § /1/ bekezdésében, 40. § /2/ bekezdés b/ pontjában, 38. § /1/ és /2/ bekezdésében foglaltakat.

Mindezen jogszabályokra figyelemmel az elsőfokú bíróság osztotta azt a megállapítást, hogy a felperes adatainak az RK lapon történő rögzítése, valamint a nyilvántartóból történő ellenőrzése jogszerű és szakszerű volt, ugyanis a fokozott ellenőrzés elrendelése olyan egyéb körülménynek számít, amelyek ezt megalapozzák.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy Budapest Rendőr-főkapitánya fokozott ellenőrzést rendelt el 110-56/2008. alszámon, Budapest teljes területére, 2008. október 4. napján, 00 órától 24 óráig, amely egyértelműen indokolta és megalapozta - a fenti jogszabályhelyekre figyelemmel - a felperes igazoltatását, valamint csomagjának, ruházatának átvizsgálását; a nyilvántartó rendszer leterheltsége pedig szükségessé tette, hogy a felperes igazolványait több mint 10 percig tartsa magánál az őt igazoltató rendőr.

Kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az Rtv. 42. § /1/ bekezdése teszi azt lehetővé, hogy az intézkedés szempontjából lényeges körülményekről kép- és hangfelvételt készítsenek, és - mivel a rendőrség rendkívül sok esetben intézkedett a későbbi visszaellenőrzés szempontjából - indokolt volt minden lehetséges esetben a felvétel elkészítése, az esetleges intézkedések miatti panaszok kivizsgálása érdekében.

Az elsőfokú bíróság abban a vonatkozásban, hogy miért nem kell a Fővárosi Bíróság nevét és címét az iratokon a jogorvoslati záradékban feltüntetni, osztotta az alperesi jogi képviselő hivatkozását, a Ket. 109. § /1/ - /3/ bekezdéseire utalással.

A Pp. 135/A. §-ára hivatkozással az elsőfokú bíróság egyértelműen elkülöníthetőnek minősítette a felperes azon keresetkiterjesztését, amelyet az első tárgyaláson adott elő, hogy az intézkedés kezdeményezésének közlése nélkül jártak el vele szemben a rendőrök. Erre irányuló konkrét felülvizsgálat iránti kérelem a felperes keresetlevelében ugyanis nem szerepelt, kizárólag a fokozott ellenőrzéssel elrendelt igazoltatást és ruházat-

átvizsgáltatást, valamint a jogorvoslati záradékból hiányzó Fővárosi Bíróság feltüntetését sérelmezte.

Megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy nem vitatottan a felperes panaszában az a sérelem, hogy az intézkedés kezdeményezésének közlése nélkül jártak el vele szemben, szerepelt; erre érdemben reagált az elsőfokú határozat, azonban a felperes fellebbezésében erre már nem hivatkozott, ezért arra részleteiben a másodfokú határozat sem tért ki.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta; másodlagosan - a hatályon kívül helyezés mellett - az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Kérte annak megállapítását, hogy az eljárásban eddig hozott határozatokkal ellentétben a 2008. október 4. napján vele szemben alkalmazott rendőri intézkedés, továbbá adatainak rögzítése jogszerűtlen volt.

Álláspontja szerint az Rtv. 30. § /3/ bekezdésében foglalt „veszélyeztető jogellenes cselekmény” törvényi kitétel megjelenéséhez olyan magatartás észlelésének kell megtörténnie a rendőr részéről, amelyből alappal lehet következtetni arra, hogy olyan jogellenes cselekmény van készülőben, amely veszélyhelyzetet teremt, és ennek megakadályozása érdekében szükséges a rendőri intézkedés; az elsőfokú bíróság ezen kérdéskörben nem folytatott le vizsgálatot.

Séreelmesnek tartotta ezt azért is, mert nem tanúsított olyan magatartást, amely alapján egyáltalán oka lett volna a rendőrségnek vele szemben intézkedés foganatosítására, illetve adatainak RK lapon történő rögzítésére.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a fokozott ellenőrzés elrendelését „egyéb körülmény”-nek minősítette, amely az adatok rögzítését jogszerűvé tette; ez - álláspontja szerint - okszerűtlen és iratellenes is.

Sérelezte a felperes, hogy a Fővárosi Bíróság elkésettnek minősítette azon kérelmét, amelyben kereseti kérelmét kiegészítette. Tévesen állapította meg a bíróság, hogy ezen kérelem előterjesztésével a kereseti kérelem változtatása történt, hiszen mindkét kérelem a jogszerűtlen rendőri intézkedés kategóriájába tartozik, így csak kereseti kérelem kiegészítése történt.

Azzal, hogy a felülvizsgálati kérelemben csak az RK lapon történt adatrögzítést kifogásolta, ugyanúgy a rendőri intézkedés jogszerűségét támadta, mint azzal, hogy előadta: sérelmezi, hogy nem közölték vele szabályszerűen, hogy vele szemben miért került sor intézkedésre.

Álláspontja szerint ezen két konkrétum nem választható szét külön kereseti kérelmekre, arra is tekintettel, hogy panaszaiban mindvégig szerepelt ezen sérelem is.

Kifogásolta, hogy az e körben felajánlott bizonyítást sem fogadta el az elsőfokú bíróság, az elkésettségre való hivatkozással.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megfelelő alapossággal feltárta és rögzítette ítéletének indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le, azzal a Legfelsőbb Bíróság is egyetért.

Elsődlegesen leszögezi a Legfelsőbb Bíróság, hogy a perben nem volt vitás az a felperes által is ismert körülmény, hogy a panasszal érintett rendőrségi intézkedés időpontjában Budapest Rendőr-főkapitánya egész Budapest területén, 2008. október 4-én 00 órától 24 óráig az Rtv. 30. §-a alapján fokozott ellenőrzést rendelt el.

Az IRM rendelet 39. § /1/ bekezdése lehetővé teszi, hogy a fokozott ellenőrzés során a rendőrhatalóság illetékességi területét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják.

Az Rtv. 42. § /1/ bekezdése azt is lehetővé teszi, hogy a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményekről kép- és hangfelvétel készüljön.

Egyetértett a Legfelsőbb Bíróság azon alperesi megállapítással, hogy alaptalanul hivatkozott arra a felperes, hogy adatait jogellenesen rögzítették az eljáró rendőrök.

Sem a felperes igazoltatása - a fokozott ellenőrzés elrendelt időtartama alatt -, sem adatainak rögzítése nem ütközött jogszabályba, helyesen foglalt állást ezzel kapcsolatosan az elsőfokú bíróság is.

Az Rtv. 30. §-ának rendelkezései lehetővé teszik a rendőrség által szükségesnek tartott esetekben az ellenőrzés, vizsgálat elvégzését, az Rtv. 29. § /3/ bekezdése és az IRM rendelet 38. § /1/ és /2/ bekezdése pedig az adatok ellenőrzését és rögzítését.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint helytállóan minősítette az elsőfokú bíróság a fokozott ellenőrzés elrendelését olyan egyéb

körülménynek, amely megalapozta és indokolta a felperes panaszával érintett intézkedések megtételét, illetve lefolytatását.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy az IRM rendelet 39. § /1/ bekezdése szerint a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatóság illetékességi területét, vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják.

Az IRM rendelet 40. § /2/ bekezdés b/ pontja arról rendelkezik, hogy ruházat-, csomag-, jármű-átvizsgálásra kerülhet sor, különösen fokozott ellenőrzés során.

Ezen jogszabályi rendelkezésekből következően nem volt szükség arra, hogy a felperes bármiféle olyan magatartást tanúsítson, amely ezen intézkedések megtételét megalapozhatta volna, hiszen a fokozott ellenőrzés elrendelésének ténye önmagában alapot adott arra, hogy ilyen ellenőrzést, vizsgálatot a rendőrhatóság elvégezzen.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság, hogy a perben rendelkezésre állt iratanyag tanúsága szerint a felperest az intézkedés alkalmával semmiféle konkrét sérelem nem érte; egy jogszabály által lehetővé tett ellenőrzésen esett át, ami - saját előadása szerint is - kb. 10 percet vett igénybe.

Ez a körülmény volt összevetendő a főváros és lakossága biztonságához, nyugalmához, a készülő demonstráció biztosításához fűződő társadalmi érdekekkel, amelyből csak egyféle következtetés volt levonható.

Az ellenőrzés körülményeire vonatkozó felperesi kifogások kapcsán hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy e körben az elsőfokú bíróság a tényállást a Pp. 206. §-a alapján állapította meg.

Ha a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélettel megállapított tényállást, vagyis azt sérelmezi, hogy a bíróság a tényállást a Pp. 206. §-ának megsértésével állapította meg, a jogerős ítélet érintésének csakis akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte; ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Nem állapítható meg azonban jogszabálysértés akkor, ha a felülvizsgálati kérelem a bizonyítékok okszerű mérlegelését támadja.

A Pp. 206. §-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - felülvizsgálata nem lehet eredményes, a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye; nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés.

A Legfelsőbb Bíróság megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a tényállás rögzítése során körültekintően járt el, a perben rendelkezésre állt bizonyítékokat okszerűen értékelte és vetette egybe egymással; az ebből levont következtetése logikus, tehát e körben jogszabálysértés nem volt megállapítható.

Kiemeli azt is a Legfelsőbb Bíróság, hogy az elsőfokú bíróság - noha elkésettnek minősítette a felperes kereset-kiegészítését - mégis körültekintően megvizsgálta az ellenőrzés körülményeit és módját; helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy jogszabálysértés e körben sem történt.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A felperes személyes költségmentességére tekintettel a tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2010. november 24.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Patyi András sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő